

Milý sbore, sestry a bratři, na tento oddíl z Matoušova evangelia jsem narazil v minulých dnech při psaní svatební promluvy. Upoutala mě v něm zmínka o tom, že věci, které někdo vykoná na zemi, se projeví v nebi: *co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.*

Možná si někdo položíte otázku: proč by měla tato slova zaznít zrovna na svatbě? Mám za to, že ten, kdo si uvědomuje, že Bůh zkoumá a registruje vše, co člověk zamýšlí a koná, je v důsledku této skutečnosti pozornější v tom, jaká slova vypovídá, jaké volí způsoby jednání a které prostředky k tomu využívá.

Tímto důrazem, který není relevantní pouze pro snoubence, ale pro každého vnímavého člověka jsme studnici bohatých obsahů, kterými dnešní biblický text oplývá, teprve otevřeli.

Svou pozornost nyní zaměříme na slova, která pronesl Ježíš směrem k apoštolu Petrovi: *dám ti klíče království nebeského.* Co chtěl Ježíš těmito slovy říci?

Jestliže se v Ježíšově době vyskytly nějaké nejasné nebo sporné otázky, obraceli se lidé na rabíny. Oni byli těmi, kteří dávali závazné pokyny, jak se v tzv. šedých zónách orientovat a neztratit. Někteří vykladači se domnívají, že ve slovech – *dám ti klíče království nebeského, co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi* – Ježíš přenesl či delegoval tuto rabínskou autoritu na apoštoly.

Z dějin církve víme, že tou nejdůležitější záležitostí, kterou apoštolové v polovině prvního století řešili, byla otázka, zda otevřou dveře církve také věřícím, kteří nepocházeli z židovského prostředí. Přijmout je do církve a dát jim podíl na spáse tehdy skutečně znamenalo přijmout na zemi ty, kteří budou přijati také v nebi. A to se také stalo.

Ovšem toto není jediný možný výklad tohoto textu. Zřejmě vás nepřekvapí, že římsko-katoličtí vykladači vnímají celý tento oddíl jako výpověď o moci klíčů, jinými slovy o odpuštění hříchů, které Ježíš delegoval na církev. Jelikož je v tomto textu zmíněn apoštol Petr, pak by to mohlo znamenat, že jej Ježíš ustanovil prvním římským biskupem, kterému je podřízeno celé křesťanstvo. V tomto pojetí je obsaženo několik sporných věcí, my se dnes zaměříme pouze na jednu z nich.

Při pečlivé četbě našeho oddílu se neubráníme otázce, zda se výrok o přijetí a odmítnutí skutečně týká odpuštění hříchů? V řeckém originále se na tomto místě totiž nehovoří o odpuštění, ale *rozvazování* a *svazování*. A to je terminologie, která se v Matoušově evangeliu objevuje v souvislosti s posedlostí. To znamená, že by se mohlo jednat nejen o odpuštění hříchů, ale také – a především – o osvobození z pout, která jsou schopna člověka opanovat a uvrhnout do područí sil, kterým není schopen vzdorovat.

Ano, uvědomuji si, že představy o posedlosti mnozí považují za středověké pověry. Pro mě osobně je v této oblasti směrodatné, že Ježíš se s těmito silami v době svého působení na zemi setkával, nezpochybňoval, že mají na člověka destruktivní vliv, proto také posedlé z jejich zotročení osvobozoval, a tuto moc následně předal svým učedníkům, církvi.

Ve své pastorační praxi se opakovaně setkávám s vlivem sil, které jsou schopny vyřadit lidskou vůli a učinit z člověka loutku, která se – mnohdy proti své vůli – zcela podřizuje vůli cizí, nejčastěji silně destruktivní. Proto si nemyslím si, že je moudré tuto oblast bagatelizovat, už jenom z toho důvodu, že zkušenost praví, že nebezpečí, které si člověk nepřipouští, jej může zasáhnout o to intenzivněji. A naopak: kdo je připraven, není ohrožen.

Ta dobrá zpráva, kterou nacházíme v dnešním textu, zní: jestliže byl vztah mezi tebou a Bohem obnoven, byl jsi pokřtěn/pokřtěna v Krista a zůstáváš v něm, jsi součástí Kristova těla. S tím se pojí dar Ducha svatého, jinými slovy – tvé nitro se stává místem, kde On sám přebývá, působí a vládne.

To znamená, že satan nad tebou nemá žádnou moc. Jeho autorita nad tvým životem byla zlomena. Byl jsi osvobozen z jeho područí. On je nyní svázán, nikoli ty. Ty jsi volný. Moje příjmení mi to neustále připomíná. Takže asi chápete, proč jsem na ně hrdý. :-)

Poselství, které mají nést Ježíšovi učedníci do světa, zní: pouta hříchu, která mají moc člověka svázat a odejmout mu svobodu, byla Kristem jednou provždy rozvázána. Jako křesťané, tedy Boží děti a obyvatelé jeho království, máme právo odvolat se na Ježíšovu moc a říci: *Svazuji tě, Boží nepříteli, ve jménu Ježíše Krista*. Máme právo použít Ježíšovo jméno, protože ono má autoritu. A Boží nepřítel se ho bojí.

Jelikož dnes slavíme neděli svaté Trojice, nerad bych ponechal bez povšimnutí, že oddíl, který zkoumáme, se taktéž zmiňuje o Boží Trojici. Na Ježíšovu otázku: „*za koho mě pokládáte vy?*“ Šimon odpověděl: „*Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.*“ V této odpovědi je tedy řeč o Ježíši, jako o Božím Synu, a také je zde řeč o živém Bohu.

Někdo by se mohl zeptat: *dobře, máme tady Otce a Syna, ale kde je třetí osoba, Duch svatý?* Vše, co bylo svěřeno apoštolu Petrovi, je modelovým příkladem pro další Ježíšovy následovníky. Ježíš Petrovi sděluje, že Mesiáše v něm neobjevil díky svým intelektuálním schopnostem nebo morálním kvalitám. Aby jej to vůbec trklo, nadchlo, lákalo a vedlo, tomu se říká v církevní mluvě Duch svatý.

Podobně i církev tvoří ti, kteří díky působení Ducha svatého uvěří a vyznají, že v Ježíši Kristu vstoupil do tohoto světa, i jejich života, zaslíbený Mesiáš, dárce spásy. Církev je s Duchem svatým neodmyslitelně spjata. Naznačuje to i apoštolské vyznání víry. Třetí článek začíná sovy: *věřím v Ducha svatého* – a pokračuje – *a ve svatou církev obecnou*.

Jako evangelíci jsme spíše opatrní v přisuzování přílišné autority lidským jednotlivcům. Apoštola Petra vnímáme jako pionýra víry, který se stal mluvčím a lídrem apoštolů. To ano. Oproti svým římskokatolickým bratrům a sestrám se však zdráháme vidět v něm pozdějšího prvního papeže, kterému jsou všichni ostatní křesťané podřizeni. Skálou není Petrova osobnost, která by oplývala výjimečným charizmatem nebo byla Ježíšem nějak více favorizována. To, co je nazváno skálou, je Petrovo vyznání a jeho důvěra, že v Ježíši nalezne odpuštění, život i spásu.

Otázka, která zazněla v úvodu biblického textu, jemuž jsme se dnes věnovali, je otázkou, kterou bych rád zakončil a nechal ji rezonovat ve vašich uších a srdcích. Ježíš se tě dnes ptá: *za koho mě pokládáš ty?*